

YENİŞEHİR HAVZASININ (BURSA) TEKTONO-STRATİGRAFİK ÖZELLİKLERİ VE KÖMÜR OLUŞUMU

İlker Şengüler¹, Oktay Tüvar² ve Şinasi Sözeri¹

¹ MTA Genel Müdürlüğü Enerji Dairesi Başkanlığı 06800 Ankara, Türkiye,

² MTA Orta Anadolu I. Bölge Müdürlüğü 58070 Sivas, Türkiye.

“Güney Marmara Bölgesi Neojen Kompilasyonu ve Kömür Potansiyeli” projesi kapsamında 2002 yılında bölge geniş ölçekte ele alınmıştır. Neojen kompilasyonuna bağlı değerlendirmeler sonucunda Yenişehir havzasında 2010 yılında araştırma sondajları yapılmıştır.

Bölgenin temelini Paleozoyik ve Mesozoyik yaşlı Sakarya Kıtası'na ait kayaçlar oluşturur. Temel birimler üzerine Tersiyer çökelleri gelir. Yenişehir havzasında tabanda konglomera ile başlayan sonra kaba taneli kumtaşına geçen ve kumtaşı, kiltası, silttaşı, kireçtaşı aradalanması ile devam eden Neojen'e ait m-pl serisi yüzeyler. Miyo-Pliyosen yaşlı m-pl serisi Güney Marmara Bölgesinde yer yer kömürlü olup nadiren ekonomik damarlar içerir. Bölgede m-pl serisi altında yer alan m serisini ise ekonomik kömürleşmeye sahip Miyosen yaşlı çökeller oluşturur.

Yenişehir havzasında yapılan sondajlarda m-pl serisine ait akarsu ve göl çökel paketleri kesilmiş ve temele girilmiştir. Gölsel paketler içerisinde organik boyamalı kil düzeyleri geçilmiş ancak ekonomik kömür oluşumuna rastlanmamıştır.

Bölgede yapılan çalışmalarda havza; bazı araştırmacılar tarafından çek-ayır havza, bazı araştırmacılar tarafından ise karstik havza olarak tanımlanmıştır. Ancak proje çalışmalarımız sırasında elde edilen veriler, her iki havza oluşum modeline de tereddütle yaklaşmamıza neden olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yenişehir (Bursa), stratigrafi, kömür.

TECTONO-STRATIGRAPHIC FEATURES OF YENİŞEHİR BASIN (BURSA) AND COAL OCCURENCE

İlker Şengüler¹, Oktay Tüvar² and Şinasi Sözeri¹

¹ MTA Genel Müdürlüğü Enerji Dairesi Başkanlığı 06800 Ankara, Turkey,

² MTA Orta Anadolu I. Bölge Müdürlüğü 58070 Sivas, Turkey.

The region is studied in the context of the Project “Neogene Surveying and Coal-Bearing Potential of Southern Marmara Region” with details in 2002. Exploration wells were drilled on Yenişehir basin as a result of assessments from the regional study of Neogene in 2010.

The basement in the studied region is composed of Paleozoic and Mesozoic rocks of the Sakarya Continent. The basement units are overlain by Tertiary deposits. Exposed in Yenişehir basin, m-pl succession of Neogene starts by basal conglomerate followed by coarse-grained sandstone and lasts by an intercalation of sandstone, claystone, siltstone and limestone. Mio-Pliocene m-pl succession contains coal seams, some of which are rarely economic. Underlying m-pl succession in the region, m succession has economic coal deposits of Miocene.

Fluvial and lacustrine depositional packages of m-pl succession are cut in the drillings conducted in Yenişehir basin and the basement is exposed. Within the lacustrine series, clay horizons with organic remains are passed but no economical coal occurrence.

Based on the studies of regional geology the basin has been described as a pull-apart basin by some researchers and as a karstic basin by other researchers. Data obtained from our project studies gave way to our doubtful approach on these two models of the basin formation.

Key Words: Yenisehir (Bursa), stratigraphy, coal.